CZU 343.2:614.253

<https://doi.org/10.52507/2345-1106.2021-2.04>

CORELAREA LEGISLAȚIEI PENALE AUTOHTONE CU POBLEMELE DE BIOETICĂ

CUCIURCĂ Angela,

Doctor în drept, conferențiar universitar,
Universitatea de Studii Europene din Moldova

E-mail: cuciurcaangela@mail.ru

<https://orcid.org/0000-0002-6929-7231>

REZUMAT

Actualitatea subiectului abordat rezultă din interesul manifestat pentru cunoașterea corelării legislației penale autohtone cu problemele de bioetică. Aplicarea corectă a prevederilor penale în vigoare în raport cu bioetica, poate ajuta omul bolnav, dar mai ales poate asigura dezvoltarea sănătoasă în continuare a speciei umane. Acest lucru este necesar pentru a-l apăra, proteja și eventual vindeca pe orice om, înțelegând prin aceasta obligativitatea de ameliorare a calității vieții prin măsuri medicale adecvate de prevenire, combatere, susținere și protecție a populației.

Cuvinte-cheie: răspunderea juridică a medicilor, specie umană, suicid, terorism, sinectute, bioetică, grup național, denunțare calomnioasă, îndeplinirea defectuoasă a obligațiilor de serviciu, genocid, ecocid.

CORRELATION OF THE LOCAL CRIMINAL LEGISLATION WITH THE BIOETHICAL PROBLEMS

CUCIURCĂ Angela,

PhD in Law, Associate Professor,
University of European Studies of Moldova

E-mail: cuciurcaangela@mail.ru

<https://orcid.org/0000-0002-6929-7231>

SUMMARY

The actuality of the approached subject results from the interest shown in knowing the correlation of the local criminal legislation with the problems of bioethics. The correct application of the criminal provisions in force in relation to bioethics, can help the sick man, but especially it can ensure the further healthy development of the human species. This is necessary in order to defend, protect and possibly heal any man, meaning by this the obligation to improve the quality of life through appropriate medical measures to prevent, combat, support and protect the population.

Key words: legal liability of doctors, human species, suicide, terrorism, sinecures, bioethics, national group, slanderous denunciation, faulty fulfillment of duty obligations, genocide, ecocide.

Introducere. Pentru aplicarea corectă a prevederilor penale în vigoare și buna înțelegere, este necesar ca cei desemnați să vegheze asupra celor prevăzute de lege, să fie niște oameni informați cel puțin teoretic asupra dilemelor de bioetică, ce reprezintă ele în general, cu ce se ocupă și mai ales care sunt limitele și posibilitățile bioeticii. Bioetică poate să ajute omul bolnav, dar mai ales poate asigura dezvoltarea sănătoasă în continuare a speciei umane. Acest lucru este necesar pentru a putea formula în deplină conștiință științifică de predicții medicale privind individul uman separat și mijloacele de

a-l apăra, proteja și eventual vindeca, cât și asupra speciei umane în general, înțelegând prin aceasta obligativitatea de ameliorare a calității vieții prin măsuri medicale adecvate de prevenire, combatere, susținere și protecție a populației.

Materiale și metode.

Cercetarea materializată în prezentul studiu a fost realizată prin aplicarea metodei construcției abstracte, a interpretării logice a normelor de drept, metoda analitică, precum și metoda comparării.

Rezultate și discuții.

Problemele legate de viul (biosul) se încearcă în știință și practică să impună și să argumenteze necesitatea depășirii postulatului antropocentrist în elaborarea și promovarea noilor paradigme în strategia de asigurare a securității umane. În centrul cercetărilor și acțiunilor bioeticii se situează nu doar Homo Sapiens cu problemele lui în ansamblu, dar neapărat și protejarea animalelor, plantelor, a biosferei în întregime [5, p. 251].

Actualmente, prin paradigma antropocentristă în știință și filosofie o substituie pe cea teocentristă în epoca Renașterii urmare, suntem martorii unui reviriment excepțional în etica contemporană și această extindere a moralității tradiționale asupra naturii vii este inevitabilă, adică un fenomen necesar în evoluția civilizațiilor. Mai mult decât atât, aflați în fața revirimentului biosferocentrist al filosofiei practice contemporane putem afirma că cotitura nominalizată în cunoștințele etice tradiționale are și precedente teoretice în decursul istoriei omenirii, deci pe lângă cauzele ecologice, demografice, biomedicale etc. ce au favorizat apariția bioeticii mai există și premise de ordin conceptual [4, p. 123].

Respectiv legislația penală autohtonă reglementează aceste dileme în partea specială a Codului Penal al Republicii Moldova, prin capitolul I „Infrațiuni contra păcii și securității omenirii, infrațiuni de război”. Astfel, legea penală prin art. 135 „Genocidul”, stabilește că: „Săvârșirea, cu intenția de a distruge, în întregime sau în parte, un grup național, etnic, rasial sau religios, a uneia dintre următoarele fapte:

- a) omorul membrilor grupului;
- b) vătămarea integrității corporale sau a sănătății membrilor grupului;
- c) supunerea grupului la condiții de existență de natură să ducă la distrugerea fizică, totală sau parțială, a acestuia;
- d) impunerea de măsuri vizând împiedicarea nașterilor în cadrul grupului;
- e) transferul forțat de copii aparținând unui grup în alt grup, se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață”.

De asemenea și-n art. 136 CP RM „Ecocidul”, se reglementează: „Distrugerea intenționată în masă a florei sau a faunei, intoxicarea atmosferei ori a resurselor acvatice, precum și săvârșirea altor acțiuni ce pot provoca sau au provocat o catastrofă ecologică, se pedepesc cu închisoare de la 10 la 15 ani” [1].

În această categorie poate fi plasat și unele articole din capitolul IX a Codului Penal al Republicii Moldova, de exemplu „Infrațiuni ecologice”, în care sunt norme cu referire la distrugerea sau deteriorarea masivelor forestiere tăierea ilegală a vegetației forestiere îndeletnicirea ilegală cu pescuitul, vânatul sau cu alte exploatare ale apelor, încălcarea cerințelor securității ecologice, încălcarea regulilor de circulație a substanțelor, materialelor și deșeurilor radioactive, bacteriologice sau toxice, tăinuirea de date sau prezentarea intenționată de date neautentice despre poluarea mediului, neîndeplinirea obligațiilor de lichidare a consecințelor încălcărilor ecologice, încălcarea cerințelor de protecție a subsolului, poluarea apei, aerului, solului, vânatul ilegal etc. [1].

Problemele ce țin de activitatea medicală pot fi clasificate în trei categorii:

1. Sunt cele legate de investigațiile și serviciile prestate de către lucrătorii medicali;
2. Conflicte ce pot surveni în urma relației medic-pacient;
3. Răspunderea juridică a medicului.

Elementele raportului juridic sunt: subiectele, conținutul și obiectul. Subiectele raportului juridic medical sunt persoanele fizice (medicii, asistenții medicali, pacienții) și persoanele juridice (spitalul, policlinica, casa de asigurări, Colegiul Medicilor) care sunt titulari de drepturi și obligații. Conținutul raportului juridic medical reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor subiecților între care se desfășoară o relație socială și care sunt prevăzute de norma juridică medicală. Obiectul raportului juridic medical constă în acțiunile or inacțiunile la care sunt supuse părțile or de care acestea sunt ținute să le respecte, sau, cu alte cuvinte, conduită pe care o pot avea or trebuie să o aibă părțile.

În această conjunctură de idei medicul poate stabili următoarele raporturi juridice: medic-pacient; medic-medic; medic-asistent medical; medic-spital, policlinica, casa de asigurări, medic-Colegiul Medicilor [4, p. 126].

Astfel acestea se reglementează în mai multe capitole, însă esențial este capitolul VIII din CP RM „Infrațiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale”. În acest capitol putem menționa: Art. 211 CP RM „Transmiterea unei boli venerice” care reglementează în al. 1 că: persoana care, știind că suferă de o boală venerică, o transmite altei persoane, se pedepsește cu amendă în mărime de la 500 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 1 an.

Aliniatul 2 prevede că aceeași acțiune săvârșită:

- b) asupra a două sau mai multor persoane;
- c) cu bună-știință asupra unui minor, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1050 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

De asemenea și Art. 212 CP RM „Contaminarea cu maladia SIDA” în al. 1 reglementează că: punerea intenționată a altei persoane în pericol de contaminare cu maladia SIDA se pedepsește cu închisoare de până la 1 an, iar al. 2 prevede: contaminarea cu maladia SIDA de către o persoană care știa că suferă de această boală se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani.

Aliniatul 3 prevede că acțiunea prevăzută la alin. (2), săvârșită:

- a) asupra a două sau mai multor persoane;
- b) cu bună-știință asupra unui minor, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 8 ani.

Aliniatul 4 prevede că contaminarea cu maladia SIDA ca urmare a neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare de către un lucrător medical a obligațiilor sale profesionale se pedepsește cu închisoare de până la 5 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Aliniatul 5 prevede că persoana care a săvârșit acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2) nu este pasibilă de

răspundere penală dacă a comunicat din timp persoanei puse în pericol de a fi contaminată despre existența la primul a maladiei SIDA sau dacă persoana pusă în pericol de a fi contaminată știa despre existența acestei maladii, dar benevol a săvârșit acțiuni ce au constituit pericol de contaminare.

Articolul 213 CP RM „Încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale” care prevede că: încălcarea din neglijență de către medic sau de către un alt lucrător medical a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta a cauzat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

b) decesul pacientului, se pedepsește cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

În aceeași ordine de idei menționăm și Art. 214 „Practicarea ilegală a medicinei sau a activității farmaceutice”, care prevede că:

(1) Practicarea medicinei ca profesie sau a activității farmaceutice de către o persoană care nu are licență sau altă autorizație, dacă aceasta a cauzat din imprudență o vătămare a sănătății, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni care au cauzat din imprudență decesul victimei, se pedepsesc cu închisoare de până la 3 ani, precum și alte articole din acest capitol.

Un moment aparte în această categorie se poate include articolele 148, 149, 159, 160, 161 CP RM. În aceste articole legiuitorul stabilește unele norme juridice care pe de o parte reglementează unele situații apărute în practica medicală cu referire la eutanasiere, avort și fecundare artificială: art. 148 „Lipsirea de viață la dorința persoanei (eutanasiere)” prevede: lipsirea de viață a persoanei în legătură cu o boală incurabilă sau cu caracterul insuportabil al suferințelor fizice, dacă a existat dorința victimei sau, în cazul minorilor, a rudelor acestora, se pedepsește cu închisoare de până la 6 ani.

De asemenea Art. 149 CP RM „Lipsirea de viață din imprudență” prevede:

(1) Lipsirea de viață din imprudență, se pedepsește cu închisoare de până la 3 ani.

(2) Lipsirea de viață din imprudență a două sau mai multor persoane, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani.

Articolul 159 CP RM „Provocarea ilegală a avortului” care prevede:

(1) Întreruperea cursului sarcinii, prin orice mijloace, săvârșită:

a) în afara instituțiilor medicale sau cabinetelor medicale autorizate în acest scop;

b) de către o persoană care nu are studii medicale superioare speciale;

c) în cazul sarcinii ce depășește 12 săptămâni, în lipsa indicațiilor medicale, stabilite de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;

d) în cazul contraindicațiilor medicale pentru efectuarea unei asemenea operații;

e) în condiții antisaniare, se pedepsește cu amendă în

mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani, sau cu închisoare de până la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni:

b) care a cauzat din imprudență o vătămare gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății;

c) care a provocat din imprudență decesul victimei, se pedepsește cu închisoare de la 1 la 6 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Respectiv art. 161 CP RM „Efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei” care reglementează: efectuarea de către medic a fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul scris al pacientei, se pedepsește cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani [1].

Pe de altă parte nu sunt reglementate alte probleme care pot apărea în urma practicării acestor fapte nedemne pentru un medic.

Codul penal al Republicii Moldova reglementează și următoarele fapte antisociale care pot apărea în desfășurarea profesiei de medic: amenințarea; șantajul; violarea secretului corespondenței; divulgarea secretului profesional; insulta; calomnia; abuzul de încredere; gestiunea frauduloasă; înșelăciunea; delapidarea; distrugerea; sustragerea sau distrugerea de înscrisuri; ruperea de sigilii; abuzul în serviciu contra intereselor persoanelor; abuz în serviciu prin încălțarea unor drepturi; abuzul în serviciu contra intereselor publice; abuzul în serviciu în formă calificată; neglijența în serviciu; purtarea abuzivă; luarea de mită; primirea de foloase necuvenite; traficul de influență; denunțarea calomnioasă; nedeunțarea unor infracțiuni; omisiunea sesizării organelor judiciare; reținerea sau distrugerea de înscrisuri; neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea defectuoasă, din culpă; neîndeplinirea cu știință a îndatoririlor de serviciu sau îndeplinirea defectuoasă; părăsirea postului și prezența la serviciu în stare de ebrietate; exercitarea fără drept a unei profesii; falsul material în înscrisuri oficiale; falsul intelectual; falsul în înscrisuri sub semnătură privată; uzul de fals; falsul în declarații; falsuri privind identitatea; înșelăciunea cu privire la calitatea mărfurilor; zădărnicierea combaterii bolilor; traficul de stupefiante; falsificarea de produse medicale; punerea în primejdie a unei persoane în neputință de a se îngriji; lăsarea fără ajutor; omisiunea de înștiințare despre o persoană abandonată în nevoie de ajutor; tratamentele neomenești ș. a.

În ultimul timp, academicianul Teodor N. Țirdea, în conceptele sale științifice, relatează despre unele probleme sociale, care sunt obiect de studiu pentru bioetică [5, p. 253], aceste sunt dilemele ca senectutea, sărăcia, terorismul, suicidul, homosexualitatea, travestismul etc.. Respectiv în legislația penală și

medicală autohtonă, în special Codul Penal al Republicii Moldova [1] și Legea Republicii Moldova cu privire la exercitarea profesiei de medic [3], sunt stipulate norme ce reglementează problemele sociale sus nominalizate.

Senectutea. În societățile tehnogene contemporane, datorită transformărilor economice, tehnologizării și informatizării, numărul bătrânilor capabili de muncă depășește drastic locurile de angajare disponibile. Pe de altă parte, valul debordant al inovațiilor cere o continuă sporire a educației profesionale, fapt de care se dovedesc a fi capabili doar puținii reprezentanți ai vârstei crepusculare, pornind de la abilitatea diminuată de adaptare specifică ei. Acest motiv forțază oamenii să se pensioneze deseori înainte ca anii productivi să se fi încheiat. O dată cu sporirea numărului pensionarilor scade concomitent calitatea vieții lor datorită inabilității guvernelor de a redresa programele de asigurare socială la noile cerințe și realități. În Franța, de exemplu, către 2010 se pronostica colapsul actualului sistem pensionar datorită creșterii ratei de pensionare în medie cu 75%, pe când rata cotizațiilor - doar cu 11%. De aici se preconizează o reducere a valorii pensiilor de la 72% la 55% din salariu. De menționat, de asemenea, că dacă în statele dezvoltate astăzi o mare parte a pensionarilor este asigurată din punct de vedere financiar, putând să-și consacre viața delectării și divertismentului, atunci în țările slab dezvoltate, printre care se află și Republica Moldova, așteptările pensionarilor se reduc la mizerie, penurie, boală și moarte [5, p. 255].

În această ordine de idei această dilemă socială înaintea anumite raporturi juridice. Astfel, senectutea înaintea așa raporturi ca bătrânii și copii săi, bătrânii și societatea, bătrânii și statul, și respectiv invers. Asemenea raporturi sunt stipulate în mai multe instituții juridice ca de exemplu în Codul Familiei, Muncii al Republicii Moldova etc..

Codul Familiei al Republicii Moldova prin art. 80 și 81, stabilește obligația copiilor majori de a-și întreține părinții:

(1) Copiii majori apti de muncă sunt obligați să-și întrețină și să-și îngrijească părinții inapți de muncă care necesită sprijin material.

(2) Dacă nu există un contract privind întreținerea părinților inapți de muncă care necesită sprijin material, problema achitării pensiei de întreținere de către copiii majori se soluționează pe cale judecătorească.

(3) Cuantumul pensiei de întreținere se stabilește de instanța judecătorească într-o sumă bănească fixă plătită lunar, ținându-se cont de starea materială și familială a părinților și a copiilor, de alte circumstanțe importante.

(4) La stabilirea cuantumului pensiei, instanța judecătorească este în drept să țină cont de toți copiii majori ai părintelui respectiv, indiferent de faptul dacă acțiunea a fost pornită față de unul, câțiva sau toți copiii.

(5) Copilul poate fi eliberat de obligația de a-și întreține părinții inapți de muncă care necesită sprijin material dacă instanța judecătorească va stabili că aceștia s-au eschivat de la îndeplinirea obligațiilor părintești față de acest copil.

(6) Copiii ai căror părinți sunt decăzuți din drepturile părintești se scutesc de obligația de întreținere a acestora [2].

Art. 81 CF RM „Participarea copiilor majori la cheltuielile suplimentare în favoarea părinților” care prevede că:

(1) În circumstanțe excepționale (boală gravă, mutilare sau alt viciu al părintelui etc.), copiii majori pot fi obligați de către instanța judecătorească să participe la cheltuielile suplimentare generate de aceste circumstanțe dacă lipsește un contract între părți sau dacă copiii refuză să participe benevol la aceste cheltuieli.

(2) Modul de participare a copiilor majori la cheltuielile suplimentare în favoarea părinților și cuantumul acestora se determină de instanța judecătorească, conform dispozițiilor art. 80 CF RM.

(3) Instanța judecătorească este în drept să elibereze copiii majori de participarea la cheltuielile suplimentare în favoarea părinților dacă se va stabili că aceștia s-au eschivat de la îndeplinirea obligațiilor părintești față de acești copii, chiar și în cazul când copiii plătesc pensia de întreținere [2].

Terorismul. Terorismul a devenit plaga cea mai dureroasă a lumii contemporane. Întâlnit sub multiple forme, acesta provoacă destabilizare și teamă. Teroriștii sunt persoane care își îndreaptă ura împotriva celor nevinovați, motivația care precede actul terorist corelându-se cu idealuri abstracte și valori absolute. Sentimentul vinovăției față de victimă este înlocuit cu cel al împlinirii unei „datorii de credință”. Teroristul se consideră un instrument al justiției și, în numele acesteia, ucide. Terorismul nu are chip. El este pretutindeni și nicăieri.

Oricine poate fi victimă unui atac terorist. De aceea, lupta împotriva terorismului este, de fapt, o responsabilitate a tuturor țărilor.

În legislația penală autohtonă se reglementează această infracțiune prin capitolul XIII „Infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice”. Legislatorul prin art. 278 CP RM stipulează teza conform căreia:

(1) Actul terorist, adică provocarea unei explozii, a unui incendiu sau săvârșirea altei fapte care creează pericolul de a cauza moartea ori vătămarea integrității corporale sau a sănătății, daune esențiale proprietății sau mediului ori alte urmări grave, dacă această faptă este săvârșită în scopul de a intimida populația unui stat ori o parte din ea, de a atrage atenția societății asupra ideilor politice, religioase ori de altă natură ale făptuitorului sau de a sili un stat, o organizație internațională, o persoană juridică sau fizică să săvârșască sau să se abțină de la săvârșirea vreunei acțiuni, precum și amenințarea de a săvârși astfel de fapte în aceleași scopuri, se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani.

(2) Aceeași faptă săvârșită:

b) de un grup criminal organizat;

c) cu aplicarea armelor de foc sau a substanțelor explozive;

d) cu vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății;

e) cu cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari, se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(3) Faptele prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de o organizație criminală;

b) soldate cu decesul unei persoane din imprudență,

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(4) Actul terorist săvârșit prin omorul unei sau mai multor persoane în scopurile prevăzute la alin. (1), se pedepsește cu închisoare de la 16 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață.

(5) Persoanei care a comis actul de terorism, altor participanți li se pot aplica pedepse penale minime, prevăzute la prezentul articol, dacă ei au preîntâmpinat autoritățile despre faptele respective și prin aceasta au contribuit la evitarea morții oamenilor, a vătămării integrității corporale sau a sănătății, a altor urmări grave sau la demascarea altor făptuitori.

(6) Persoana care a participat la pregătirea actului de terorism se liberează de răspundere penală dacă ea, prin anunțarea la timp a autorităților sau prin alt mijloc, a contribuit la preîntâmpinarea realizării actului de terorism și dacă acțiunile ei nu conțin o altă componentă de infracțiune.

Respectiv art. 279 CP RM „Finanțarea terorismului” care prevede:

(1) Finanțarea terorismului, adică punerea la dispoziție sau colectarea intenționată de către orice persoană, prin orice metodă, direct sau indirect, a bunurilor de orice natură dobândite prin orice mijloc, sau prestarea unor servicii financiare în scopul utilizării acestor bunuri ori servicii sau cunoscând că vor fi utilizate, în întregime sau parțial:

a) la organizarea, pregătirea ori comiterea unei infracțiuni cu caracter terorist;

b) de către un grup criminal organizat, o organizație criminală sau de o persoană aparte care comite ori întreprinde tentative de comitere a unei infracțiuni cu caracter terorist sau care organizează, dirijează, se asociază, se înțelege în prealabil, instigă sau participă în calitate de complice la comiterea acestei infracțiuni, în orice scop, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 8000 la 11000 unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice.

Suicidul. Suicidul sau sinuciderea, ca luare sau

curmare a propriei vieți printr-un act de voință liberă, este socotit ca un drept al persoanei de a dispune de propriul sau corp. Suicidul a fost interpretat sub aspect etic, de-a lungul istoriei, fie ca lașitate în fața vieții, fie drept curaj și demnitate în a depăși dezonoarea și umilința. Având implicații sociale cu consecințe multiple, suicidul a intrat în preocupările sociologilor, juriștilor, psihologilor, filosofilor, literaților și, nu mai puțin, se afla în atenția teologilor [4, p. 128].

Codul Penal al Republicii Moldova face referire la suicid prin art. 150 „Determinarea sau înlesnirea sinuciderii” care prevede că:

(1) Determinarea sau înlesnirea intenționată a sinuciderii, inclusiv prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, soldată cu sinuciderea, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

(2) Acțiunile prevăzute la alin.(1), săvârșite:

a) cu bună știință asupra unui minor;

b) asupra unei persoane care se află într-o dependență materială sau altă dependență față de făptuitor, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 9 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1), săvârșite asupra:

a) unei persoane minore în vârstă de până la 14 ani;

b) două sau mai multor persoane, se pedepsesc cu închisoare de la 9 la 12 ani.

(4) Dacă acțiunile prevăzute la alin.(1) - (3) s-au soldat cu încercarea de sinucidere, limita minimă a pedepsei se reduce până la jumătate.

Ca urmare a celor relatate considerăm că pentru o mai bună înțelegere, dar mai ales pentru aplicarea corectă a prevederilor penale, este necesară armonizarea legislației penale cu bioetica, aceasta fiind capabilă să ajute omul bolnav, dar mai ales poate asigura dezvoltarea sănătoasă în continuare a speciei umane.

Concluzie: Totalizând cele expuse deducem, că pericolul cel mai mare pentru omenire constă în faptul, că dacă nu se vor reglementa pe deplin oriunde și oricând, anumite probleme de bioetică, atunci se pot crea state sau societăți de tip piramidal: în vârf politicienii și oamenii de știință, iar la bază cei care execută ordinele primite, excluși fiind genetic prin donare de la o viață normală.

Referințe bibliografice:

1. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.128-129/1012 din 13.09.2002.
2. Codul Familiei al Republicii Moldova nr. 1316-XIV din 26.10.2000. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.47-48 din 26.04. 2001.
3. Legea Republicii Moldova nr. 264-XVI din 27.10.2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 172-175/839 din 23.12.2005.
4. Țirdea T. Bioetică: origini, dileme, tendințe. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic „Medicina”, 2005. p. 353.
5. Цырдя Т. Н. Деятельностный подход к определению Социальной Биоэтики. В: 11-й Международной Научной Конференции «Сахаровские Чтения 2011 Года: Экологические Проблемы XXI Века». Минск, 19-20 мая 2011.